

Obsah/Contents

Žofia Lysá

Smrť ako prechod do večnosti

Death as Departure to Eternity

9

Miriám Hlavačková

Na smrteľnej posteli. Rituály pri umieraní stredovekého človeka

On a Deathbed. Rituals at the Time of Dying of a Medieval Man

21

Daniela Dvořáková

Dobrá smrť. Ako zomierali ľudia v stredoveku

A Good Death. How People Died in the Middle Ages

33

SMRŤ V PRÍBEHOCH/DEATH IN NARRATIVES

51

Martin Štefánik

Vražda kráľoviča Ondreja Uhorského v roku 1345 v obraze súdobých talianskych prameňov

The Murder of Prince Andrew of Hungary in 1345 in Contemporary Italian Sources

53

Tomáš Homola

Predstavy o smrti v dielach uhorských neskorostredovekých kronikárov

Ideas about Death in the Works of Late Medieval Hungarian Chroniclers

79

Dušan Zupka

Rozmanitosť vnímania smrti a formy umierania v stredoveku v naratívnych prameňoch stredoeurópskej proveniencie

Varieties of Perception of Death and Forms of Dying in the Middle Ages

95

Diana Duchoňová

„Nie a nie sa dočkať zaslúženého oddychu.“ Kuriózný prípad sporu o zosnulé telo uhorského aristokrata

“Cannot wait for a well-deserved rest.” A Curious Case of a Dispute over the Deceased Body of a Hungarian Aristocrat

113

PRE SPÁSU DUŠE/FOR SALVATION OF THE SOUL

127

Pavol Hudáček

Zádušné donácie (pro anima) v Uhorsku v 11. storočí (Úvod do problematiky)

Donations “pro anima” in the Kingdom of Hungary in the 11th century (Introduction to the Issue)

129

Kateřina Jiřová

Smrť a umírání v představách pražských měšťanů

Death and Dying in the Imagination of the Prague's New Town Burghers

155

Martin Vincurský

Stredoveké púte do záhrobia. Vízie posmrtného osudu zosnulých v Očistci sv. Patrika

Visions of the Deceased's Afterlife in the Purgatory of St. Patrick

167

SMRŤ V PRÁVE/DEATH IN THE LAW

183

Gabriel Peter Hunčaga

Smrť v najstarších legislatívnych dokumentoch Rehole kazateľov v 13. storočí

Death in the Earliest Legislative Documents of the Order of Preachers in the 13th Century

185

Blanka Szeghyová

Smrť na popravisku: Trestné rituály v ranom novoveku

Death on the Scaffold. Punishment rituals in the Early Modern Period

207

Jozef Filo

Smrť a duchovná správa vidieckych farností. Zabezpečovanie posledných sviatostí a právo na pochovávanie vo vidieckych farnostiach vrcholne stredovekého Uhorského kráľovstva

Death and Spiritual Administration of Rural Parishes. Providing the Last Rites, and the Burial Right in Rural Parishes of the High Medieval Kingdom of Hungary

221

HRDINA ALEBO OBEŤ?/HERO OR VICTIM?

247

Peter Bystrický

Smrť hrdinu v germánskych hrdinských ságach

Death of a Hero in Germanic Heroic Legend

249

Martin Nodl

Mezi heroismem, zbytečným vražděním a odosobněním smrti v husitské revoluci

Between Heroism, Unnecessary Murder and the Condemnation of Death in the Hussite Revolution

271

David Radek

Smrť kacíře. Obraz umírání heretiků ve středověkých narativních pramenech

Death of a Heretic. The Image of Heretics' Deaths in Medieval Narrative Sources

279

Vitaliy Nagirnyy

O zabíjení kumánských zajatců na Rusi: pomsta, krutost alebo nevyhnutnosť?

On the Killing of the Polovtsian Captives in Rus': Revenge, Cruelty or Necessity?

293

Monika Tihányiová

Na bojisku a v zajatí (smrť uhorských šľachticov za hranicami kráľovstva)

On the Battlefield and in Captivity (the Death of Nobles from the Kingdom of Hungary beyond the Borders of the Kingdom)

301

NA VEČNÝ ODPOČINOK.../FOR ETERNAL REST...	321
<i>Veronika Pichaničová</i> Vzácnější než najvzácnější poklady. Kult svátců a relikvií v ranom stredoveku More Precious than the Most Precious Treasures. Cult of Saints and Relics in the Early Middle Ages	323
<i>Tünde Lengyelová</i> „Smútkom sa srdce zlepšuje.“ Obraz ženy v pohrebných rečiach raného novoveku “Sorrow makes the heart better.” The Image of Women in the Funeral Orations of the Early Modern Period	333
<i>Marek Druga</i> „Quando impii ibunt in ignem aeternum.“ Diablove telo v diele čanádskoho biskupa sv. Gerarda “Quando impii ibunt in ignem aeternum”. The Devil’s Body in the Work of St. Gerard, the Bishop of Csanád	347
<i>Bożena Czwajdrak</i> Groby późnośredniowiecznych królowych w katedrze krakowskiej Graves of Late Medieval Queens in the Cracow’s Cathedral	361
<i>Lenka Pajer</i> Na večný odpočinok. Pohrebný odev a textil uhorskej šľachty 16. a 17. storočia To Eternal Rest. Funerary Clothing and Textiles of the Hungarian Nobility of the 16th and 17th Centuries	373
SMRŤ V UMENÍ/DEATH IN FINE ARTS	391
<i>Dušan Buran</i> Živý alebo mŕtvý? Úvahy o ikonografii Krista v neskorogotickom maliarstve a rezbárstve na Spiši Dead or Alive? Reflections on the Iconography of Man of Sorrows in Late Gothic Painting and Sculpture in Spiš Region (Slovakia)	393
<i>Peter Megyesi</i> Obrazy sprevádzajúce k „dobrej smrti“. Eschatologická ikonografia sv. Krištofa a Váženia duší na Slovensku v 14. a 15. storočí Images Accompanying to the “Good Death” Eschatological Iconography of St. Christopher and the Weighing of Souls in Slovakia in the 14th and 15th Centuries	409
<i>Štefan Valášek</i> Miserere mei Deus. Problematika smrti a spásy v niektorých votívnych príkladoch stredovekého nástenného maliarstva na Slovensku Miserere mei Deus. Issues of Death and Salvation in Some Votive Examples of the Medieval Wall Painting in Slovakia.	427

SMRŤ V STREDOVEKU A DNES/ DEATH IN THE MIDDLE AGES AND NOWADAYS	441
<i>Martin Nodl</i> Středověk v nás a smrt ve středověku The Middle Ages in Us and Death in the Middle Ages	443
<i>Ján Steinhübel</i> Pamätaj na smrť Remember of Death	455
<i>David Tomíček</i> Před branami smrti – stáří v lékařské literatuře středověku a počátku raného novověku Before the Gates of Death – Old Age in the Medical Literature of the Middle Ages and Early Modern Period Medicine of the Pre-Modern Period	475
<i>Margita Jágerová</i> Reflexia smrti a démonické postavy Smrti v tradičnej vidieckej kultúre Slovenska Reflection of Death and the Demonic Figure of Death in the Traditional Rural Culture of Slovakia	487
<i>Norbert Žilka</i> Čo sa deje s telom a mozgom pri smrti What Happens to the Body and Brain at Death	505
NAMIESTO ZÁVERU/ INSTEAD OF THE CONCLUSION	509
Smrť v živote človeka. Diskusia pri okrúhlom stole Death in Man Life. Round Table Discussion <i>Prednášajú: Martin Nodl, Margita Jágerová, Jozef Brodňanský, Mária Andrášiová</i> <i>Moderujú: Agáta Šústová Drellová a Žofia Lysá</i>	511
Resumé/Summary	525
Skratky/Abbreviations	532
Edície prameňov a literatúra/Editions and Bibliography	533
Výberový menný register/Index	607
Zoznam autorov/List of Authors	613